

РЕЦЕНЗИЯ

от доц.Анета Георгиева Янева-Дукова, доктор
върху дисертационен труд, представен за присъждане на образователната и
научна степен „Доктор” по научна специалност „Теория и методика на
физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на
лечебната физкултура)”

**на тема: „Жестомимична методология на технико-тактическата
подготовка по борба за глухи“**

Автор на дисертационния труд: Денислав Йорданов Чамишки

Научен ръководител: доц.Лъчезар Стефанов, доктор

1. Професионално развитие и обвързаност с темата на дисертационния труд

Асистент Денислав Чамишки е трайно свързан със спорта борба от детско-юношеска възраст и до днес. Той изминава пътя от състезател до треньор, доказвайки задълбочените си интереси и отдаденост на този спорт през целия си житейски път. В работата с глухи спортисти последователно стъпка след стъпка той въвежда научно-изследователския подход за подобряване на учебно-тренировъчния процес с цел високи спортни резултати. Опитът на ас.Денислав Чамишки в реалната спортно-състезателна практика с глухи състезатели по борба предопределя неговите научно-приложни търсения за подобряване на механизмите на организационно-функционалната ефективност на комуникацията треньор – състезател. Натрупаният опитът в работа със състезатели със слухови увреждания от ас. Денислав Чамишки в реална професионална среда намират израз в представения за рецензиране дисертационен труд, чиято изследователска същност засяга неразработен аспект на проблема за усъвършенстване на учебно-тренировъчната и спортна-състезателна дейност на глухи състезатели по борба, а именно – създаване, усъвършенстване и прилагане на единна система за жестомимична комуникация, която да подобри и повиши ефективността на работа в реалните учебно-тренировъчни и спортно-състезателни условия. **Дисертационният труд е не само новаторски по съдържание и реализация, но има много висока научно-приложна стойност.**

2. Административни документ, свързани с процедурата за защита на дисертационния труд.

Документите, доказващи процесуалната валидност на процедурата, са подготвени в съответствие с административните академични изисквания за присъждане на образователната и научна степен „Доктор" по научната

специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура)".

Приложени са три научни публикации, които отразяват изведените в научния труд основни теоретични и методически аспекти.

Форматът на дисертацията и авторефератът, който синтезирано представя структурата и съдържанието на дисертационния труд, отговарят на изискванията за такъв род научни разработки.

3. Актуалност, значимост, методология, структура и съдържание на дисертационния труд

Докторската дисертация на Денислав Чамишки е своевременно начало на научен подход към проблема за подобряване на комуникацията между треньор и състезател по борба, със слухови проблеми, за постигане на оптимални спортни резултати на най-високо равнище. Дисертационният труд е с научна и приложна значимост, което е принос в развитието на комуникациите със спортисти с увреден слух и тяхната адаптация както в спорта така и в обществото като цяло.

Това е първият дисертационен труд целящ усъвършенстване на системата на учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност при спортисти с увреден слух в класическата и свободна борба, чрез въвеждане на единна жестомимична система за технико-тактическа подготовка, при която да установи както структурата и особеностите на техниката, така и възможностите за оптимизиране на учебно-тренировъчния процес при спортисти с увреждане на слуха.

В този смисъл, актуалността на разработената тема и приложният ѝ характер са във от съмнение.

Структурирането на дисертацията е осъществено в съответствие с изискванията за такъв род разработки. Съдържа увод и пет глави. Глава първа - Литературен обзор с четири подзаглавия. Глава втора – цел и задачи на дисертацията. Глава трета - организация и методика изследването. Глава четвърта – Анализ на резултатите. Глава пета – изводи и препоръки.

Дисертационният труд е в обем от 139 страници, включително използваната литература и 10 страници приложена Анкетна карта на български, английски и руски език. Опагледен е с 30 таблици, 24 кинограми, 14 снимки, 14 фигури, 14 диаграми и 4 хистограми. Теоретичната постановка е разработена на основата анали на 103

специализирани източника, от които 73 на кирилица, 21 на латиница и 9 интернет сайта.

В увода дисертантът директно ни насочва към основната цел на труда, Изложението следва логиката на научното изследване и отговаря на изискванията за подобен род разработки.

В *първа глава* параграф 1.1. е представена характеристика на спорта бадминтон. Параграф 1.2. Структура и особености на развитието на телесната композиция при бадминтонистите е много подробно описана структурата и композицията на тялото, като са цитирани редица научни изследвания в тази област в спорта бадминтон. Трябва да отбележим, че няма разработен и установен модел за откриване на спортни таланти в бадминтона, при който да е доказана пряка зависимост между антропометричните данни на състезателите и спортните им постижения. Следващите параграфи 1.2.1., 1.2.3., 1.2.4., 1.2.5. са ретроспекция на развиване на физическите качества, като умело са съчетани с извеждане на тенденциите за развитието им при бадминтонисти. Цитирани са редица автори от водещи в бадминтона страни, като Малайзия, Дания, което е в пряка връзка със съдържанието на предложения ни дисертационен труд. Разгледани са физическите качества бързина, ловкост, сила, издръжливост и гъвкавост. Смятам, че включения анализ на средствата и методите за развиване на издръжливост в параграф 1.2.4. подзаглавие „Развитие на аеробната издръжливост на бадминтонистите“ е с конкретната практико-приложна насоченост и би трябвало според нас да бъде в следващата втора глава. Глава първа завършва с работната хипотеза, която насочва към целта и задачите на изследването. Основна слабост в първа глава е липсата на свързващото звено между физическата подготовка на бадминтонисти с ефекта върху представянето им в състезания и взаимовръзката между двата компонента в спорта бадминтон, а именно от една страна нивото на подобряване на физическата подготовка и отражението ѝ в конкретни резултати в състезания или очаквани такива, каквито има и са посочени от дисертанта г-н Бейхан Йозгюр. В глава първа има цитирани автори, които не са отбелязани в ползвана литература.

Втора глава представя дизайна на изследването. Целта и задачите ни насочват към съдържанието на проведеното и анализирано изследване със състезатели по бадминтон 17-19 –годишни юноши в Република Турция.

Целта е ясно и точно формулирана. Задачите, произтичащи от целта са логически подредени. Счита за принос в дисертационния труд

разработената от автора и описана прецизно тестова батерия, съдържаща тестове, групирани подходящо в логиката на изследователската теза. За тестиране на състезателите са използвани най-съвременни методи и средства. Тестовите са подробно описани и онагледени и ни дават много добра представа за извършеният от дисертанта научно-приложен експеримент.

Глава Трета е озаглавена Организация, съдържание и методика на учебно-тренировъчния процес.

В тази глава много добре е описана и онагледена цялата учебно-тренировъчна програма с двете групи експериментална и контролна. Обобщените данни в таблици 8 и 9 дават ясна представа за извършената практическа дейност като обем.

Описани са конкретните задачи, които са реализирани в отделните периоди на подготовка и с какви методи и средства е търсено тяхното решение. Седмичните микроцикли са описани много подробно и с конкретното им съдържание. Мезоциклите авторът е разделил на 14 седмични периоди с конкретни задачи за подобряване на физическата подготовка на състезателите. Липсва приложена годишна или етапна план-програма, което ще придаде напълно завършен вид на извършената по обем работа и ще допринесе за по-пълното и нагледно възприемане на научно-приложните достойнства на дисертационния труд.

Дисертантът г-н Б.Йозгюр е експериментирал собствена специализирана програма за физическа подготовка в два етапа от по 14 седмици, прилагайки най-съвременни методи и средства за физическа подготовка, като се е съобразил в своята практическа дейност с водещите в спорта бадминтон страни. Програмата за физическа подготовка на бадминтонистите в етапа на спортното усъвършенстване е в период: от 21.11.2013 до 04.02.2014 г. , втори период от 05.02.2014 до 14.04.2014 г.

Общата принципна схема на седмичната подготовка, описана в дисертационния труд е готова програма, която може успешно да бъде прилагана от треньорите. Общият обем на извършената работа, използваните методи и средства, както и интензивността на конкретните упражнения е прецизно, точно и конкретно описан, което считаме за основен принос на този научен-приложен труд.

В глава четвърта са представени резултатите от четири тестирания на двете групи, експериментална и контролна и анализ на резултатите от 8-месечната експериментална програма за подготовка.

Глава четвърта описва постигнатите при четири тестирания резултати и анализ на динамиката на 28-те използвани теста за оценка на изследваните признаци и показатели. Получените данни са статистически обработени и резултатите от тях подробно описани и анализирани. Анализът е много добре онагледен със съответните таблици и фигури за всеки от тестовите показатели.

Установена е корелационната структура на физическите способности на бадминтонистите в таблици 30-38.

Внимание в тази част на дисертацията заслужават резултатите от спортно-педагогическия експеримент, които разкриват възможност за отчитане на нивото на физическа подготвеност на 17-19 –годишни състезатели по бадминтон – юноши. Получените от тестиранията резултати са послужили за основа на предложена нормативна база за контрол и оценка на физическата подготвеност на състезателите в таблица 40. Анализът на резултатите категорично потвърждава приносната стойност на приложния модел на работа. В такъв контекст са направените изводи и препоръки, подкрепено със солидни математико-статистически аргументи. Някои от изводите биха могли да са по-кратки.

Разработеният на базата на проведения експеримент модел за развиване на физическата подготовка при 17-19 годишни бадминтонисти е конкретен и дава реална представа за мястото на същата в тренировъчен план, което е и конкретно предложение на дисертанта г-н Йозгюр за спортната практика.

Констатираните от нас технически грешки не намаляват приносния характер на дисертационния труд.

Към докторанта имам следните въпроси:

1. Кое от физическите качества се е повлияло в най-голяма степен от приложената програма за физическа подготовка в експерименталната група?
2. Как се е отразила тази програма върху конкретните резултати на състезателите от експерименталната група в състезанията, в които са участвали?

4. Заключение

Дисертационният труд на Бейхан Йозгюр е с теоретико-приложна стойност. Разработената и апробирана тестова батерия за измерване на

различни показатели за физическа подготовка в бадминтона са с висока информативност и надеждност. Изведеният модел на подготовка има приносен характер. Докторантът демонстрира добра професионална грамотност, умение да анализира резултатите компетентно и задълбочено, както и да демонстрира собствена позиция.

Гореизложеното ми дава достатъчно основание да предложа на Уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Бейхан Йозгюр образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)” – професионално направление 7.6. Спорт.

06.11.2015 г.

Рецензент:

Доц. Анета Янева, д-р